

Rapport flora- en faunaonderzoek

Project : Toussaintkade 51 Leiden
Projectnr. : 171971
Aan : Steenvlinder bv
Cc : ing. G. Kalkman
Van : ing. A.D. van Dolder
Betreft : Quicksan flora en fauna
Kenmerk : GEKA/171971
Datum : juli 2017

Inleiding

Steenvlinder BV. heeft een plan in voorbereiding waarbij het huidige pand aan de Toussaintkade 51 te Leiden wordt omgevormd naar wooneenheden. In het kader van dit voornemen is op 17 juli 2017 een quickscan flora en fauna uitgevoerd op deze locatie. Het doel van de quickscan flora en fauna is in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig zijn, die volgens de Wet natuurbescherming (Wnb, 2017) een beschermde status hebben. De ligging van het projectgebied staat weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: ligging van het plangebied (Bron: Cyclomedia)

Gebiedsbescherming

Gebieden met bijzondere natuurwaarden zijn in Nederland wettelijk en/of planologisch beschermd. Hierbij gaat het om gebieden die bescherming genieten op basis van de Wet natuurbescherming, internationale bescherming via Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland (NNN) en andere in bestemmingsplannen aangeduide gebieden.

Wet natuurbescherming

Bescherming van flora en fauna is geregeld in de Wet natuurbescherming (2017). Voor het plangebied betreft het de volgende soortgroepen:

- Broedvogels (artikelen 3.1 tot en met 3.4 Wnb.): kunnen zich potentieel in het hele gebied vestigen;
- Dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn, waaronder de groep van vleermuizen (art. 3.5-3.9);
- Nationaal beschermde dier- en plantensoorten vermeld op de bijlage bij de wet (art. 3.10-3.11): 145 soorten, waaronder bijna alle andere zoogdieren, inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal bedreigde vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten.

Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebieden zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn wegens de aanwezigheid van bepaalde zeldzame en kwetsbare soorten en habitat-typen (de zogenoemde kwalificerende waarden). De bescherming ervan is geregeld in de Natuurbeschermingswet. Overheden dienen de kwaliteit van deze gebieden te waarborgen, waarbij deze aangewezen waarden centraal staan. Deze kwaliteit is mede afhankelijk van de omgeving. Invloeden buiten het gebied kunnen een negatief effect hebben op de natuurwaarden binnen het gebied. Zo kunnen ontwikkelingen op korte afstand kwalificerende soorten in het Natura 2000-gebieden verstoren of verontrusten (externe werking van de bescherming).

Het projectgebied ligt niet binnen een straal van 3 km van de rand van het Natura 2000-gebied.

NatuurNetwerk Nederland

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan in 1990 en uitgewerkt door de provincies, thans Natuurnetwerk Nederland genoemd (NNN). De NNN is een aaneengesloten of met elkaar in verbinding staand stelsel van belangrijke Nederlandse natuurgebieden. De NNN is veel groter dan de voorgestelde Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijngebieden. In de Structuurvisie is de NNN op provinciaal niveau uitgewerkt. De NNN omvat kerngebieden (natuurreservaten), natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingszones.

Het projectgebied ligt binnen een straal van 3 kilometer ten opzichte van het NNN, zie figuur 2. Door de kenmerken van het projectgebied, de afstand tot de EHS/NNN en de aard van het tussenliggende gebied zijn er geen negatieve effecten op de NNN als gevolg van de toekomstige inrichting, activiteiten en de werkzaamheden.

figuur 2: ligging projectgebied ten opzichte van de EHS/NNN (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>)

Nationale Landschappen

Nationale Landschappen zijn gebieden met internationale zeldzame en nationaal kenmerkende kwaliteiten op landschappelijk, cultuurhistorisch en natuurlijk gebied. Deze kwaliteiten moeten worden behouden, duurzaam worden beheerd en worden versterkt. Er is ruimte voor ten hoogste de natuurlijke bevolkingsgroei. De provincies zijn verantwoordelijk voor de uitwerking van het beleid van de Nationale Landschappen.

Het projectgebied is op enige afstand gelegen van het Nationale Landschap 'Groene Hart'. Door de afstand tot dit Nationale Landschap en de aard van het tussenliggende gebied (verstoring door licht, geluid etc.) hoeft geen rekening te worden gehouden met negatieve effecten als gevolg van het voorgenomen initiatief.

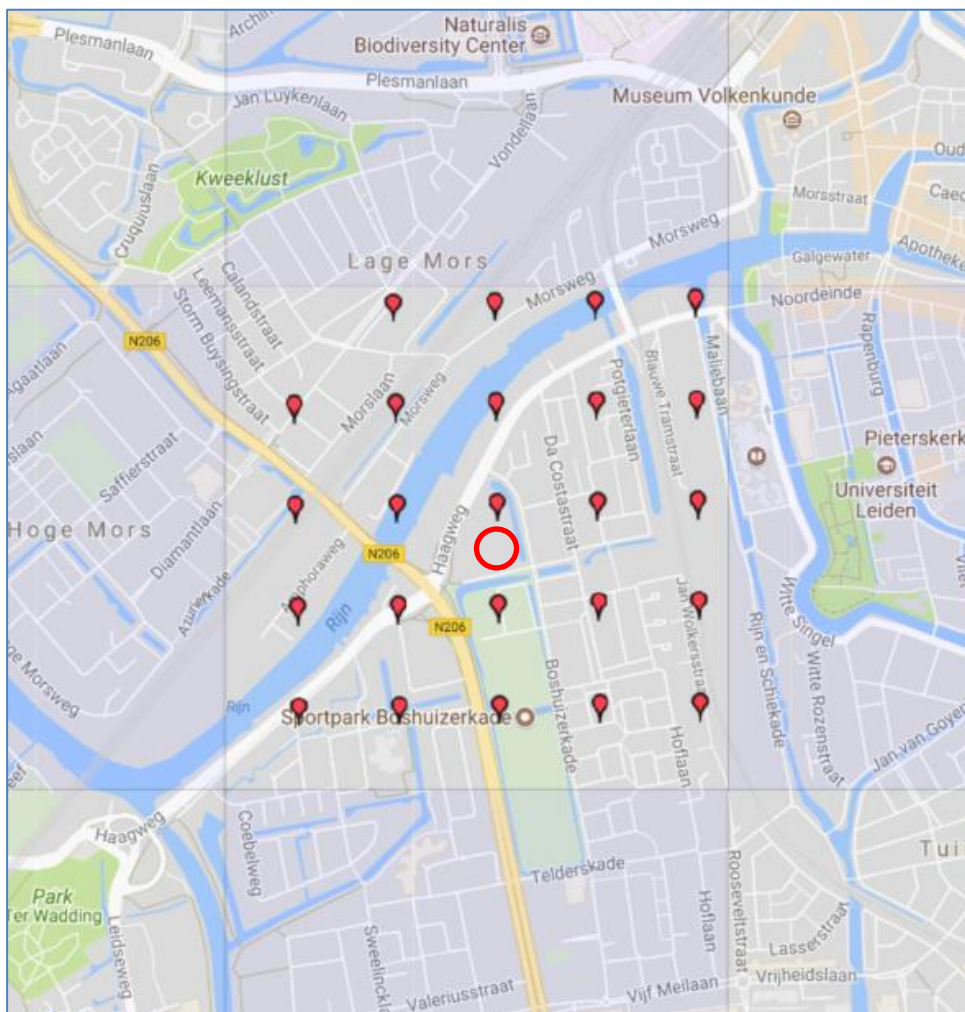
Het projectgebied ligt niet binnen een straal van 3 kilometer ten opzichte van de Nationale Landschappen.

Soortbescherming

De werkzaamheden van het initiatief kunnen leiden tot verstoring van alle aanwezige flora en fauna. De zorgplicht uit de Wet natuurbescherming geldt voor alle voorkomende soorten. Dit betekent dat bij de werkzaamheden, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, zorg wordt gedragen voor een zo min mogelijke verstoring of aantasting van de aanwezige flora en fauna.

Om de natuur in Leiden te beschermen en te bewaken heeft de gemeente Leiden Stadsnatuurmeetnet ontwikkeld. De projectlocatie valt binnen vak 21, locatie 136 van het natuurmeetnet. Soorten die binnen locatie 136 waargenomen zijn, zijn Dagvlinders, Nachtvinders, Planten, Vleermuizen, Vliegen, Muggen, Vogels, Weekdieren en Zoogdieren. Specifiek betreffen het: *Atalanta*, *Bont Zandoogje*, *Dagpauwoog*, *Egel*, *Gewone Dwergvleermuis*, *Groenling*, *Heggenmus*, *Klimopereprijs*, *Ooievaar*, *Schijnaardbei*, *Segrijnslak*, *Slanke Driehoekzweefvlieg*, *Taxusspikkelspanner*, *Tjiftjaf*, *Variabel Elfje*, *Zanglijster*, *Zwartbandspanner*.

figuur 4: beschermde flora en fauna per kilometerhok (bron: natuurinleiden.nl/natuurmeetnet)

Bureaustudie

Voorgaand onderzoek

Behoudens het oriënterend veldonderzoek is tevens gebruikgemaakt van beschikbare gegevens van derden. Voor het onderzoek zijn gegevens geraadpleegd die niet ouder zijn dan vijf jaar.

www.waarnemingen.nl

Tevens is gebruikgemaakt van de site www.waarnemingen.nl. Er zijn waarnemingen gemeld van zeldzaam tot algemeen voorkomen de korstmossen en van vrij algemeen voorkomende vogels als: blauwborst, zwarte roodstaart, grote gele kwikstaart, ooievaar (overvliegend), spotvogel en rietzanger.

Waarnemingen.nl werkt samen met meerdere instanties (PGO's, vogelwerkgroepen, et cetera) in het streven naar één centraal loket voor natuurwaarnemingen in Nederland.

Met behulp van beschikbare verspreidingsatlassen (zoogdieren, reptielen en amfibieën, libellen en broedvogels) is nagegaan in hoeverre diverse beschermde soorten ook daadwerkelijk verwacht kunnen worden in de omgeving van het betreffende projectgebied.

Conclusie bureaustudie

De locatie ligt niet in de nabijheid van natura 2000-gebied en nationale landschappen.

Het projectgebied ligt binnen een straal van 3 kilometer ten opzichte van het NNN. Door de kenmerken van het projectgebied, de afstand tot de EHS/NNN en de aard van het tussenliggende gebied zijn er geen negatieve effecten op de NNN als gevolg van de toekomstige inrichting, activiteiten en de werkzaamheden.

Op basis van de bureaustudie wordt er een diversiteit aan soorten verwacht waarbij de groep van vleermuizen met name interessant is.

Beperkt veldonderzoek

Een veldonderzoek wordt bij voorkeur in het voorjaar of de zomer uitgevoerd. In de overige periodes kan wel een veldonderzoek worden uitgevoerd, maar wordt de methode aangepast om de betrouwbaarheid te garanderen. Indien het onderzoek in de wintermaanden wordt uitgevoerd, is het als gevolg van het seizoen niet goed mogelijk alle flora en fauna waar te nemen die aanwezig is.

Als gevolg van het oriënterende karakter van het onderzoek heeft op 17 juli 2017 een 'integraal' veldbezoek plaatsgevonden. In tabel 1 zijn de gegevens samengevat van het uitgevoerde veldbezoek en de weersgesteldheid.

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd door ing. G. Kalkman, ecooloog bij BK Bouw- & Milieuadvies.

tabel 1: uitgevoerd veldbezoek en weersgesteldheid (bron: KNMI, weerstation De Bilt)

Datum	Aanvang bezoek	Temperatuur (gemiddeld)	Wind (overheersende rich- ting en gemiddelde snel- heid)	Bewolking
17 juli 2017	14:00	23 graden	Oost, 3 Bft	Geen

Resultaten

Het plangebied wordt globaal begrensd door de nieuwbouwlocatie voor het islamitisch centrum aan het Ter Haarplein aan de noordzijde, in het westen door de Haagweg, in het zuiden door de Toussaintkade en in het oosten door de watergang langs de Ter Haarkade. Kadastraal betreft het plangebied de percelen LEIDEN 01, sectie O, nummers 2114, 4913 en 4914. Hieronder is de ligging en begrenzing van het plangebied en de betreffende percelen aangegeven.

Figuur 3; Plangebied

Begrenzing plangebied

Beschermde plantensoorten worden gezien het terreintype niet verwacht en zijn ook niet waargenomen, wel is er aan de noordzijde sprake van een schrale vegetatie waar mogelijk groeiplaatsen voor orchideeën ontstaan in de komende jaren.

Ter plaatse zijn de ekster, houtduif, meeuwen en kauw waargenomen. In de bomen rondom het gebouw zijn geen nesten van jaarrondbeschermd vogels, zoals valk, waargenomen.

Voor de soortgroep vleermuizen is het plangebied, met name het meest noordelijke gebouw geschikt als verblijfplaats. Het pand heeft op verschillende plaatsen openingen die door vleermuizen gebruikt kunnen worden. Opgemerkt wordt dat er geen sporen (uitwerpselen) van vleermuizen zijn waargenomen, maar gezien het weer voorafgaand aan de opname (heftige regenval) kunnen deze ook verdwenen zijn. Derhalve wordt aanvullend vleermuisonderzoek noodzakelijk geacht.

Conclusies en advies

Tijdens het veldonderzoek zijn geen zwaar beschermde soorten aangetroffen. Gezien het terreintype worden beschermde florasoorten niet verwacht (gemaaid plantsoen en verhard schoolplein). Op basis van het literatuuronderzoek wordt een diversiteit aan (algemeen voorkomende) soorten verwacht.

Voor algemeen voorkomende soorten geldt dat ze niet ontheffingsplichtig zijn, mits de zorgplicht in acht wordt gehouden.

Er zijn broedvogels te verwachten tijdens het voorjaar en begin van de zomer. Voor alle beschermde inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Wet natuurbescherming een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. In de praktijk betekent dit dat storende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen [1] uitgevoerd mogen worden. Handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren, zijn eveneens niet toegestaan. Nestlocaties van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw worden gezien als jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats. Voor de verstoring van deze verblijfplaatsen en belangrijk leef- of foerageergebied is ook buiten het broedseizoen een ontheffing noodzakelijk. Met de voorgenomen ontwikkeling van het plangebied worden echter geen jaarrond beschermde nestlocaties verstoord of verwijderd. Gezien de grootte van de planlocatie en het ontbreken van de nestlocatie op of in de directe omgeving van het plangebied, kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen plannen geen effect hebben op het functionele leefgebied ten opzichte van de nestlocatie. Nader onderzoek of de aanvraag tot ontheffing voor (één van) deze soorten noodzakelijk is, is dan ook niet aan de orde.

Met betrekking tot de groep van vleermuizen wordt het gebouw als geschikt geacht voor bewoning voor winter-, zomer-, kraam- en/of paarverblijf. Vleermuizen zijn een zwaar beschermde soort en mogen niet verstoord worden. Nader onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen is noodzakelijk.

Verder wordt niet verwacht dat andere strikt beschermde soorten voor zullen komen binnen de projectlocatie, nader onderzoek naar het voorkomen van andere soorten is dan ook niet noodzakelijk. Echter kunnen veranderingen in de situatie binnen het plangebied of in de planvorming altijd leiden tot andere inzichten en daarmee tot wijziging van deze conclusies.

[1] In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Doorgaans gaat het hierbij om de periode van 15 maart tot en met 15 juli.

Geraadpleegde Literatuur

- Voslamber B., van Winden E., en Koffijberg K., 2004, Atlas van ganzen, zwanen en smienten in Nederland, SOVON vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Lange R., Twisk P., Winden A. van, Diepenbeek A. van, 1994, Zoogdieren van Europa, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Bergmans, W. en Zuiderwijk A., 1986, Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen en hun bedreiging, Stichting Uitgeverij KNNV, Hoogwoud
- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W., 2009, De amfibieën en reptielen van Nederland – Nederlandse fauna 9, Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- Nie H.W. de, 1996, Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen, Media Publishing, Doetinchem.
- Provincie Noord-Holland, juni 2010, ontwerp-natuurbeheerplan Noord-Holland; ILG-regio Kop van Noord-Holland, Haarlem.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004, 501, algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, 2004.
- natuurinleiden.nl/natuurmeetnet
- www.ravon.nl
- www.vzz.nl
- www.wikipedia.nl
- www.waarneming.nl
- www.groenehart.nl
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>